

मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत
प्रादेशिक ग्रामीण नळ पाणीपुरवठा योजनांना
देखभाल-दुरुस्ती प्रोत्साहन अनुदान
वितरीत करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: मुपेयो-२०१७/प्र.क्र.४०/पापु-१९
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
तारीख: २१ मार्च, २०१७

वाचा

- १) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-११०९/प्र.क्र.१०४(अ)/पापु-०७, दिनांक १७ मार्च, २०१०
- २) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-१२०८/प्र.क्र.५२/पापु-०७, दिनांक ०९ ऑक्टोबर, २०१३
- ३) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-१११३/प्र.क्र.१५६/पापु-०७, दिनांक २२ जानेवारी, २०१४
- ४) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-१११४/प्र.क्र.२२/पापु-०७, दिनांक ०९ जुलै, २०१४
- ५) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-१११४/प्र.क्र.५२/पापु-०७, दिनांक १७ ऑक्टोबर, २०१४
- ६) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-१११५/प्र.क्र.२२/पापु-०७, दिनांक १६ फ्रेब्रुवारी, २०१५
- ७) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-१११९/प्र.क्र.१३४/पापु-०७, दिनांक २० फ्रेब्रुवारी, २०१५
- ८) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-१११४/प्र.क्र.५२/पापु-०७, दिनांक १० मार्च, २०१५
- ९) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-१११४/प्र.क्र.६१/पापु-०७, दिनांक १५ जून, २०१५
- १०) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-१११५/प्र.क्र.९२/पापु-०७, दिनांक ०७ मे, २०१६
- ११) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापापु-२११५/प्र.क्र.३९/पापु-१९, दिनांक २३ सप्टेंबर, २०१६
- १२) शासन निर्णय क्रमांक: मुपेयो-२०१७/प्र.क्र.०१/पापु-१९, दिनांक १९ जानेवारी, २०१७

प्रस्तावना:-

राज्यातील ग्रामीण पाणीपुरवठा क्षेत्रात सुधारणा करण्याच्या उद्देशाने व ग्रामीण जनतेस स्वच्छ आणि पुरेसे पिण्याचे पाणी उपलब्ध करून देण्याच्या उद्देशाने संदर्भाधीन क्र.१० येथील दि.०७ मे, २०१६ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम राबविण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. सदर कार्यक्रम सन २०१६-१७ ते २०१९-२० या चार वर्षाकरिता राबविण्यात येणार आहे. सदर कार्यक्रम प्रामुख्याने १) नव्याने घ्यावयाच्या नळ पाणीपुरवठा योजना, २) बंद असलेल्या प्रादेशिक

पाणीपुरवठा योजनांचे पुनरुज्जीवन व ३) प्रादेशिक ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांची देखभाल दुरुस्ती या तीन प्रकारात राबविण्यात येणार आहे.

सदर कार्यक्रमांतर्गत प्रादेशिक ग्रामीण नळ पाणीपुरवठा योजनांना वितरीत करावयाच्या देखभाल दुरुस्ती प्रोत्साहन अनुदानाबाबत संदर्भाधीन क्र.१२ येथील दि.१९.०१.२०१७ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्यात आल्या आहेत. सदर कार्यक्रमांतर्गत प्रादेशिक ग्रामीण पाणीपुरवठा योजनांच्या देखभाल दुरुस्तीकरिता, सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षात रु.१०० कोटी इतके अर्थसंकल्पीय अनुदान मंजूर करण्यात आले असून अर्थसंकल्प वितरण प्रणालीवर रु.८० कोटी एवढे अनुदान वित्त विभागाकडून वितरणासाठी उपलब्ध करून देण्यात आले आहे. मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत स्थानिक स्वराज्य संस्थाना देण्यात येणारे देखभाल दुरुस्ती प्रोत्साहन अनुदान पाणी व स्वच्छता सहाय्य संस्था, सिडको भवन, बेलापूर, नवी मुंबई यांचेमार्फत स्थानिक स्वराज्य संस्थांना वितरीत करण्याकरिता अर्थसंकल्प वितरण प्रणालीवर उपलब्ध असलेल्या रु.८० कोटी एवढ्या अनुदानातून रु.५५ कोटी एवढे अनुदान मुक्त व वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत प्रादेशिक पाणीपुरवठा योजनांची देखभाल दुरुस्ती (लेखाशिर्ष क्र.२२१५ ९९६२) या घटकाकरिता अर्थसंकल्प वितरण प्रणालीवर उपलब्ध असलेल्या रु.८० कोटी एवढ्या रकमेतून रु.५५ कोटी (अक्षरी रुपये पंचावन्न कोटी फ़क्त) इतकी रक्कम आहरण व संवितरण अधिकारी (रोखशाखा), पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचेकडे BEAMS प्रणालीवर वितरीत करण्यात येत आहे. सदर रक्कम अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई यांच्या कार्यालयातून आहरीत करण्यासाठी आहरण व संवितरण अधिकारी तथा अवर सचिव (रोखशाखा) (श्री.का.जा.धलपे), पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना व नियंत्रक अधिकारी म्हणून उपसचिव (श्री. म. भ. सावंत), पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. सदर रक्कम आहरण व संवितरण अधिकारी तथा अवर सचिव (रोखशाखा) यांनी अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई यांच्या कार्यालयातून आहरित करून ती पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांच्या बँक खात्यात जमा करावी व तद्नंतर स्वतंत्र धनादेशाद्वारे सदर रक्कम पाणी व स्वच्छता सहाय्य संस्था, बेलापूर, नवी मुंबई यांच्या बँक खात्यात जमा करावी. पाणी व स्वच्छता सहाय्य संस्था, बेलापूर यांनी सदर रक्कम खालील सूचनांनुसार खर्च करावी.

- I. या शासन निर्णयान्वये वितरीत व मुक्त करण्यात आलेल्या तरतुदीचे वाटप संदर्भाधीन क्र.१२ येथील दिनांक १९ जानेवारी, २०१७ रोजीच्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण व संबंधित जिल्हा परिषदांना करण्यात यावे. त्याबाबतच्या सुलभ संदर्भाकरिता उदाहरण सोबतच्या परिशिष्ट-अ मध्ये दर्शविण्यात आले आहे.
  - II. मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत प्रादेशिक नळ पाणीपुरवठा योजनांना देखभाल-दुरुस्ती प्रोत्साहन अनुदान मिळण्याबाबतचे प्रस्ताव महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाच्या बाबतीत सदस्य सचिव यांचे स्तरावरून व जिल्हा परिषदेच्या बाबतीत मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचे स्तरावरून संचालक, पाणी व स्वच्छता सहाय्य संस्था, बेलापूर, नवी मुंबई यांना सादर करण्यात यावेत. प्रस्ताव सादर करण्यापुर्वी संदर्भाधीन क्र.१२ येथील दिनांक १९ जानेवारी, २०१७ रोजीच्या शासन निर्णयातील तरतुदीची पूर्तता होत असल्याची खात्री करावी.
  - III. सादर अनुदानाच्या रकमेचे स्वतंत्र लेखे ठेवण्यात यावेत. तसेच अनुदानाची रक्कम ज्याकरिता मंजूर व मुक्त करण्यात आली आहे, त्या प्रयोजनाकरिताच खर्च करावी.
  - IV. सादर अनुदानातून वाटप होणा-या रकमेची माहिती संचालक, पाणी व स्वच्छता सहाय्य संस्था यांनी शासनाला वेळोवेळी सादर करावी.
  - V. सादर अनुदानातून पाणी व स्वच्छता सहाय्य संस्थेने केलेल्या खर्चाचे लेखे तपासणीचे अधिकार महालेखापाल, महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर यांना देण्यात येत आहेत.
  - VI. पाणी व स्वच्छता सहाय्य संस्थेने प्राप्त अनुदानाची उपयोगिता प्रमाणपत्रे नियमितपणे शासनास सादर करावी. संचालक, पाणी व स्वच्छता सहाय्य संस्था यांनी उपयोगिता प्रमाणपत्रात दर्शविलेल्या मंजूर व मुक्त अनुदानाच्या व खर्चाच्या रकमा प्रमाणित करून स्वाक्षरीत कराव्यात.
  - VII. सादर अनुदानाच्या खर्चाचा महालेखापाल कार्यालयात नोंदविलेल्या खर्चाशी ताळमेळ घालून विहित अहवाल विहित दिनांकास लेखा अधिकारी (पापु-२०), पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांच्याकडे सादर करावा.
  - VIII. वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०१६/प्र.क्र.८९/अर्थ-३, दिनांक २० एप्रिल, २०१६ मधील तरतुदीचे काटेकोरपणे पालन करावे. तसेच उक्त परिपत्रकान्वये आवश्यक असलेली प्रमाणपत्रे या विभागास सादर करण्यात यावीत.
३. या वितरीत केलेल्या अनुदानातून होणारा खर्च मागणी क्रमांक वाय-२, २२१५ पाणी पुरवठा व स्वच्छता, ०१ पाणी पुरवठा, १०२ ग्रामीण पाणीपुरवठा कार्यक्रम, (०२) जिल्हा परिषदांना योजनांतर्गत अनुदाने, (०२)(२८) प्रादेशिक पाणीपुरवठा योजनांची देखभाल दुरुस्ती (२२१५ ९९६२)-३१, सहाय्यक

अनुदान (वेतनेत्तर) (दत्तमत) या लेखाशिर्षाखाली खर्ची घालावा व तो सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षासाठी मंजूर तरतूदीतून भागवावा.

४. सदर शासन निर्णय वित्त विभाग , शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०१६/प्र.क्र.८९/अर्थ-३, दिनांक २० एप्रिल, २०१६ अनुसार प्रशासकीय विभागास प्रदान केलेल्या प्राधिकारानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे. सदर प्रकरणी वित्त विभागाच्या दि.२०.०४.२०१६ च्या परिपत्रकामधील परिच्छेद ७ ते १८ मधील अटी तसेच परिशिष्टातील अ.क्र.१ मधील अ.क्र.३ ते ९ येथील बाबींची पूर्तता होत आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७०३२११६२१४५१९२८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(रा. अ. साबणे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. मंत्री, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- २) मा. राज्य मंत्री, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) प्रधान सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, एक्सप्रेस टॉवर्स, मुंबई-२१,
- ५) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व).
- ६) महालेखापाल, (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र -१, मुंबई / महाराष्ट्र २, नागपूर.
- ७) महालेखापाल, (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र -१, मुंबई / महाराष्ट्र २, नागपूर
- ८) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
- ९) मुख्य /अधीक्षक अभियंता (ना व ग्रा), म.जी.प्रा. (सर्व).
- १०) संचालक, पाणी व स्वच्छता सहाय्य संस्था, सिडको भवन, बेलापूर, नवी मुंबई
- ११) कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा, जिल्हा परिषद (सर्व).
- १२) निवड नस्ती (पापु-१९)

विवरणपत्र-अ

१) समजा “अ” या कायमस्वरूपी चालविण्यात येणा-या प्रादेशिक पाणीपुरवठा योजनेचा वार्षिक देखभाल दुरुस्तीचा खर्च रु. १० लाख इतका आहे. सदर योजना आर्थिकदृष्ट्या स्वयंपूर्ण होण्यासाठी वार्षिक रु.११००/- प्रति घरटी प्रमाणे पाणीपट्टी आकारण्यात येत असून आकारण्यात येणा-या पाणीपट्टीची ७५ टक्के वसूली होत आहे. योजनेत समाविष्ट करपात्र घरांची/नळ कनेक्शनची संख्या १००० इतकी आहे.

➔ उपरोक्त योजना कायमस्वरूपी चालविण्यात येत असल्याने तसेच योजना आर्थिकदृष्ट्या स्वयंपूर्ण होण्यासाठी किमान पाणीपट्टी आकारण्यात येत असल्याने व आकारलेल्या पाणीपट्टीची ५० टक्केपेक्षा जास्त वसूली होत असल्याने सदर योजना दि.१९.०१.२०१७ च्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार देखभाल दुरुस्ती प्रोत्साहन अनुदान मिळण्यास पात्र आहे.

आकारण्यात येणारी एकूण पाणीपट्टी= १०००*११००=११,००,०००/-

एकूण वसुली (७५ टक्के)=(११,५०,०००*७५)/१००=८,२५,०००/-

देखभाल दुरुस्तीचा खर्च व पाणीपट्टी वसूली यामधील फ़रक=१०,००,०००-८,२५,०००=१,७५,०००/-

दि.१९.१.२०१७ च्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार अनुज्ञेय देखभाल दुरुस्ती प्रोत्साहन अनुदान

= देखभाल दुरुस्तीचा खर्च व पाणीपट्टी वसूली यामधील फ़रकाच्या ६० टक्के

= (१,७५,०००*६०)/१०० = रु.१,०५,०००/- (रुपये एक लाख पाच हजार)

२) समजा “ब” या कायमस्वरूपी चालविण्यात येणा-या प्रादेशिक पाणीपुरवठा योजनेचा वार्षिक देखभाल दुरुस्तीचा खर्च रु. १० लाख इतका आहे. सदर योजना आर्थिकदृष्ट्या स्वयंपूर्ण होण्यासाठी वार्षिक रु.९००/- प्रति घरटी प्रमाणे पाणीपट्टी आकारण्यात येत असून आकारण्यात येणा-या पाणीपट्टीची ८० टक्के वसूली होत आहे. योजनेत समाविष्ट करपात्र घरांची/नळ कनेक्शनची संख्या १००० इतकी आहे.

➔ आकारण्यात येणारी एकूण पाणीपट्टी= १०००*९००=९,००,०००/-

एकूण वसुली (८० टक्के)=(९,००,०००*८०)/१००=७,२०,०००/-

उपरोक्त योजना कायमस्वरूपी चालविण्यात येत असली व आकारण्यात येणा-या पाणीपट्टीची ८० टक्के वसूली होत असली, तरी सदर योजना आर्थिकदृष्ट्या स्वयंपूर्ण होण्यासाठी आवश्यक किमान पाणीपट्टी (रु.१० लाख) आकारण्यात येत नसल्याने सदर योजना दि.१९.०१.२०१७ च्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार देखभाल दुरुस्ती प्रोत्साहन अनुदान मिळण्यास पात्र होणार नाही.

*****